

van hen.
nnetten.
r bedoe-

niet.
len; hef-
ij vraagt
t mij be-
n wil ze,
waard.
ns haar
maar zij
Het is
einig re-
gen leed,
eft meer
ntalisme,
lossen in

bewust
dat den
ant er is

vondem.

ijn in zoo
van haar
aar eigen-
l en hori-
od. Haar
i Mertens
welluidend

de grote
ming N.V.

aar het is
sten leven
oneindige
oijt betre-
ijke zeden.
erdelijkste
en poolcir-
lieren. Het
dit oord
er, arts in
len, vertelt
lijke moei-
n van zijn
lijk, dank
icht.
e vertellen
alen, want
r anderen.
s door den
en worden.
one, vinden
chte stum-
sen, Serven,
lier's waan-
reken, ont-
id, waarvan

apart beeld
rlog bracht
vuur, maar
Eenvoudig,
len beschre-
ucht naar

ij den strijd
enzaamheid.
een oorlogs-
ste oorlogs-
de liefhe

r had de le-
doet hij dit
nvoud waar-
ermeldt, de
dit land van
egen gelezen

H. S.

veer op poli-
onderheid tot
oen bestudee-
eren het nog
gen wenschen,
ge ijer moge
ude papieren

Dit werd mij duidelijk bij de lezing van het Febru-
ari-nummer van de „Nederlandsche Gedachten”. Zoo
noemde ook Groen zijn bekende orgaan. Het kan ech-
ter ook in een politieke partij zoo zijn, dat men met
den naam de zaak nog niet goed overneemt.

Het eerste stuk heeft tot titel: „Schouder aan
schouder” en biedt ons het nu als juist gewaarmerkte
verslag van een van des heeren Schoutens redevoe-
ringen.

Het is een authentiek verslag en ik zeg dit, omdat
ik, hoe verliefd ook op de journalistiek, altijd een
beetje bang ben voor courantenverslagen. Ze laten
iemand soms het omgekeerde zeggen van wat hij
werkelijk zei.

Maar dit verslag is nu juist, hoezeer er soms iets in-
staat, dat beter andersom ware gesproken.

Want de heer Schouten verklaart zich homogeen
met datgene, wat prof. Diepenhorst den jongeren leert
omtrent de kerk. Met dezen geleerde meent hij, dat
„de Kerk in haar institutairen, of wil men, in haar
verschijningsvorm in de bijzondere ambten, de bedie-
ning van het Woord, Sacramenten en tucht niet ge-
roepen is actief op het terrein der staatkunde op te
treden”.

Zoo'n zinnetje doet ons nu zonneklaar zien hoever
de A.R. partij van het spoor der Reformatie, waar-
uit zij geboren is, en dat haar door Groen zoo zuiver
werd voorgeteekend, is afgeweken.

De onderscheiding: wezen en verschijning der kerk,
— het fundament van de z.g.n. pluriformiteit — ja,
daar zit Plato in of Kant, maar zeker niet de Refor-
matie en evenmin Groen.

Voorts zou het bijzondere ambt in de bediening van
Woord, Sacramenten en tucht, niet actief mogen op-
treden op het terrein — daar heeft men de gemeene
gratie — der staatkunde.

Wat noemt men actief optreden? De prediking
van het Woord is altijd actief, meer dan eenig ding.
En dat voor heel het leven, zal het goed zijn. Maar
wat de tucht in haar actief optreden betreft: be-
hoorde daar ook toe het optreden van een gerefor-
meerde synode tegen nationaal-socialist en christen-
democraat?

In die dagen van fellen strijd werd eens op een
onzer politieke vergaderingen de wensch geuit, dat
de partij zich wenden zou tot de kerkeraden der ge-
reformeerde kerken met het verzoek leden der Chris-
ten-democratische partij onder haar tucht te plaat-
sen. Ik heb mij daartegen toen aanstonds met kracht
verzet, want een politieke partij heeft de kerk haar
roeping inzake de tucht in bepaalde gevallen niet te
wijzen.

Heel iets anders zou zijn, als zulk een politieke
partij, uit de reformatie geboren, zag, dat de kerk
haar tucht algeheel bedierf: uitbende; wie trouw was
aan de Schrift, met blijdschap begroette, die de Schrift
loochende. Dat zag Groen, en daarom waarschuwde
hij en streed hij voor de afgescheidenen tegen een
godelooze kerkelijke hiërarchie.

En als nu een kerkeraad eener zich noemende ge-
reformeerde kerk mij als revolutionair en scheurmar-
ker uit zijn en mijn kerk werpt, krachtens de bekende
artikelen der kerkenorde, en ik word door den voor-
zitter van dien kerkeraad den volgende avond op
een vergadering der kiesvereniging als geestverwant
en zuiver antirevolutionair begroet, dan vraag ik, of
de liefde voor dien man, ja voor kerk en volk en va-
derland niet van mij eischt, dat ik hem zeg: ik wilde
toch wel even met U over die tucht spreken, en als hij
dan zegt: och lieve man, dat moet U niet zoo ernstig
nemen, is het dan niet, of alle fundamenten van het
leven wankelen?

Zoo ernstig nam Groen het verband van Kerk en
Staat.

Maar als ik dan daarna ten antwoord ontvang, in
tumult van woede, en in krachtig woord: dat komt
hier niet ter sprake..... hoe erg is het dan wel ge-
worden?

In de rede van den heer Schouten wordt gesproken
over „de kerk als zoodanig” —; ik vraag: wat is
dat voor een ding?

Groen van Prinsterer kende zulke uitdrukkingen
niet.

Hij was tegen scheiding van Kerk en Staat; hij
pleitte alleen maar voor beider onafhankelijkheid en
zelfstandigheid.

Maar ook over beider nauwe samenwerking en, dat
kan samengaan, naar zijn oordeel, als men maar
eerst goed verstaat, welke roeping beide van Gods
wege ontvingen.

Hoe word ik nu getroffen, als ik na de lezing van
Groens werkje, van hetwelk ik in een vorigen brief
sprak, in de huidige „Nederlandsche Gedachten” lees:
„de kerkzaak blijve buiten de politiek en dus blijve
ze er zeker buiten, als ze loopt over den uitleg van
bepaalde artikelen der confessie, Kerkenorde en wat
dies meer zij”.

Nu, er behoort, wat mij betreft, niets bij te komen,
het is zoo al meer dan genoeg.

Groen sprak nimmer over de A.-R. partij, of hij
gewaagde van de Reformatie en van de symbolen der
gereformeerde kerken.

Ook sprak hij veel over de kerkenorde der vade-
ren en getuigde voor zijn presbyteriaansche beginse-
len, die hij daaromtrent huldigde, omdat hij met al
zijn kracht opkwam tegen de hiërarchie van toen.

Hij nam het op voor de Afgescheidenen, al vond
hij de afscheiding prematuur, maar mijn plicht is,

zeide hij, in de kerk te blijven en als zij te strijden
voor de goede orde in de kerk en hij getuigde daar-
van in zijn politieke kamp.

Men hield hem voor, dat hij de religie mengde in
de politiek. Hij antwoordde: ik ken één principe, dat
mijn beginselen bepaalt zoo voor de Kerk als voor
den Staat.

En toen men hem er op wees, dat hij het zelfs op-
nam voor de Dordtsche leerregels en dat immers zoo
vreesselijke leerstuk der Uitverkiezing, deed hij twee-
erlei: hij verdedigde ook dit belijden der vaders, en
hij meende, dat dit voor zijn eeuw niet het Schibbo-
leth in de partijvorming behoefde te zijn.

Nu werd ons voorheen verteld, dat Groen moeite
had met dit leerstuk, en dat hij eerst op zijn sterf-
bed er den rijken troost in leerde vinden.

Het boekje, dat ik thans noemde, spreekt wel an-
ders.

Er waren er toen, die zeiden: de Bijbel als grond-
slag, dat is voldoende. Neen, zei Groen, want het is
een feit, dat die Bijbel tot steun voor allerlei dwaling-
gen wordt ingeroepen. Als gij meent daarmee te kun-
nen volstaan, loopt gij gevaar zelfs in het ongeloof
te vervallen. Neem de belijdenis weg, en gij hebt geen
kerk meer.

En, zoo vervolgde hij, hoe dankbaar moeten wij
zijn, dat onze vaders toen met zoo preciese scherpte
de belijdenis der Uitverkiezing hebben gehandhaafd,
want de strijd liep toen tegen pelagianen, socinianen,
arminianen. Het ging om het handhaven der vrije
genade.

Dat werd toen allerwege begrepen. De Dordtsche
synode was trouwens echt oecumenisch. Daar waren
de gereformeerde kerken uit verschillende landen
vertegenwoordigd.

Groen geeft dan verschillende bewijzen voor dit
zeggen.

En dan verklaart hij, dat wij dit belijden niet mo-
gen loochenen of schrappen uit de belijdenis — bldz.
20: il ne s'agit nullement disals-je, de nier cette
doctrine et de rayer de nos livres symboliques — het
gaat er om te letten op de realiteit van de actuele
situatie.

Deze belijdenis werd, naar hij voorts opmerkte, me-
nigmaal verkeerd begrepen en toegepast; en wie zou
dat kunnen ontkennen, die verleden en heden kent?

En nu meende hij, dat in zijn dagen deze belijdenis
in den geweldigen strijd der christenheid tegen de
revolutie niet op den voorgrond moest worden ge-
plaatst.

Wij kunnen er over spreken, of dit juist van hem
was gezien. Niet voor alles, zeker.

Toen men eenige jaren geleden een Calvinistenbond
wilde en daarin ook opnemen mannen als den bekend-
den Geneefsch predikant Choisy, werd terecht gezegd:
dat gaat niet. Daarop werd door dr. H. H. Kuiper opge-
merkt: Choisy loochent de uitverkiezing, maar Groen
aanvaardde die ook niet. En daarop heb ik toen ge-
antwoord: het verschil is zeer groot, want Choisy
zegt: de Schrift leert de uitverkiezing, maar ik aan-
vaard de Schrift in dat opzicht niet.

Hij was ethisch: Gods Woord in den Bijbel, en wat
besliste was het „geloof der gemeente”.

Maar daarvan moest Groen zeker niets hebben.

Uit dit alles blijkt nu overduidelijk — en als ik
ruimte had zou ik met heel het genoemde werkje van
Groen wel willen doorgaan — dat Groen de antirevo-
lutionaire partij als belijdenispartij kenmerkte, en zeer
zeker niet voldaan zou wezen, wanneer men zei: wel
scheiding van Kerk en Staat, maar niet van Staat en
Godsdienst. Want hij geloofde, dat de ware dienst des
Heeren onafscheidelijk verbonden is aan het belijden
en beleven der ware Kerk, de Kerk der Reformatie.

Hij kende niet de filosofische onderscheiding
van *w e z e n* en *v e r s c h i j n i n g*, hoeveel hij
ook van Plato hield.

Want hij kon van het liberalisme van zijn dagen
leeren, hoe gevaarlijk zulke onderscheiding zelfs was
voor den Staat. Heel de staatsvergoding van een
Thorbecke beruuste daarop.

In een artikel over de werkwijze der jongerenclubs
wordt in de „Nederlandsche Gedachten” — van thans
gezegd: wij moeten naar de Schrift terug, en dan
wordt herinnerd aan Groens woord: Schrift en histo-
rie. Dit is niet volledig. Groen zei: naar de Schrift
terug, ja, zooals die door onze vaders werd beleden.
Schrift en belijdenis, fundament ook voor de anti-
revolutionaire, confessioneele, orthodoxe partij.

Teekenend voor de huidige situatie is voorts, dat
tot de jongerenclubs wordt gezegd: gij moet behan-
delen het onderwerp: Kerk en Staat. Dat onderwerp
moet geplaatst worden middenin de politieke belang-
stelling. Dit lijkt ons volkomen juist.

Maar dan moet het goed geschieden en eerlijk.

Het onderwerp staat in het centrum der politieke
belangstelling.

De heer Schouten spreekt er over en geeft zijn be-
lijden omtrent de kerk. En omtrent haar tucht. En
omtrent de kerkenorde.

En prof. Diepenhorst getuigt er van in zijn leer-
boekje voor de jongeren. En die jongeren zullen door
een bevoegde in deze zaak moeten worden onderwe-
zen. Maar hoe?

Wel, zij moeten leeren de roomsche en de luther-
sche opvatting, en kunnen spreken met de christelijke
leden van de partij van den arbeid. Ja ook met de
christelijk historischen en de staatkundig gerefor-
meerden. Ook moet bekeken wat Hoedemaker zegt, en

prof. van Ruler, de Barthiaan, en prof. Berkhof. Wat
een standpunten!

Alleen maar, wie zwijgen moeten, dat zijn wij vrij-
gemaakt.

Waarvan gezwezen moet worden, dat zijn, volgens
den heer Schouten bepaalde artikelen van de belijde-
nis der vaders.

De uitleg blijve er z e k e r buiten. Laat, zoo wordt
geroepen, nimmer toe, dat hieromtrent maar wordt
gerept.

Maar — gaat het dan nog aan om te spreken van
„Nederlandsche Gedachten”?

Met hartelijke groeten en heilbode, uw toegenegen
MARNIX.

De Van Teylingen moest maar overgaan
tot de Hervormde Kerk.

Via „Enschedesche Kerkbode” krijg ik kennis van
wat De Van Teylingen, predikant bij de synodocrati-
sche gemeenschap, heeft opgemerkt in het blad
„Eenigheid des Geloofs”. Da H. Meulink vertelt daar
het volgende van:

Onder de titel „Om de eenheid” schrijven De van Tey-
lingen en Dr F. L. Bos elkander brieven. In brief IX
maakt Dr Bos nu een staat van overeenstemming en
geschil op.

Van Teylingen: Daar alle kerkelijk belijden ten dele
is en als worsteling om de waarheid Gods te vertolken
ook één-eeuw-meningen kan bevatten, moet men ter-
wille van de eenheid der kerk bereid zijn een kerkelijke
belijdenis te onderschrijven en de binding daaraan te
aanvaarden, ook als men van mening is, dat er dingen in
staan, die uitgaan boven hetgeen geschreven is.

Indien Dr Bos De Van Teylingen's meening correct
weergeeft, en dit neem ik dadelijk aan, dan komt
De v. T.'s raad dus hierop neer: zet 1 Cor. 4:6 op
zij. Niet voor niets heb ik dezen tekst gekozen voor
de eerste preek na de dusgenaamde afzetting. 't Was
in Bergschenhoek, de buiten verband gezette kerk.
„Enschedesche Kerkbode” vervolgt:

En dan vraagt Dr Bos: „Hoe is deze relativisering van
het kerkelijk belijden en de ondertekening daarvan te
rijmen met het ondertekeningformulier, waarmee u ver-
klaart van harte te gevoelen en te geloven, dat alle ar-
tikelen en stukken der leer, in de belijdenis der kerk
vervat in alles, met Gods Woord overeenkomen? Besef
u wel, dat u met uw „sterke overtuiging” de Gerefor-
meerden in hun strijd vóór het „quia” en tegen het
„quatenus” in het aangezicht weerspreekt?

Volgens De van T. bevat de belijdenis der kerk ook
meningen van één eeuw, meningen dus, die we een vol-
gende eeuw weer overhoord werpen, en predikanten, die
de formuleren moeten ondertekenen, verklaren, dat de
belijdenis der kerk in alles overeenstemt met Gods
Woord.

Ra, ra, hoe kan dat nu?

Wat is dat „quia” en „quatenus”?

Ongeveer 1834 werd er een strijd gevoerd over de
vraag of men de belijdenisschriften moest ondertekenen
omdat (quia) of voor zover (quatenus) zij met Gods
Woord overeenkomstig zijn.

Tot zoover „Enschedesche Kerkbode”.

Het opschrift boven dit kopje is nu meteen ver-
klaard.

Tot mijn verwondering durft inmiddels De v. T. van
wat werkelijk van ons geëischt is (instemmen, en niets
leeren wat niet heelemaal in overeenstemming is met
de formules) zakelijk veranderen, zooals ook Dr Rid-
derbos in den Kamper kerkeraad deed. Hij maakt
er van: niet leven in strijd met. Kuiper sprak eens
van het karakterbedervende der toenmalige kerk-
organisatie. Ik denk daar vaak aan terug. De kerk
zegt iets; ge kunt het punt niet omzeilen; dan
moet ge maar leeren wat ge niet geloofd.
Het is knoeien. De eenige goede weg, was die, welken
ik 13 Dec. 1943 de synode aanwees, doch hij is toen
door haar afgewezen. En nu toch doen, alsof die weg
wel opengelaten is? Waarom jôkt men toch zoo?

K. S.

Blindemannetje spelen?

In „Trouw” van 11 Febr. 1948 lezen we ten aan-
zien van de Eindhovensche synode der kerken van de
formatie-dr Ridderbos-dr Grosheide c.s.:

Volgens een mededeling in „Het Parool” zou ds Probo-
winoto, de afgevaardigde der Javaanse Kerken ter Sy-
node, te Eindhoven hebben medegedeeld, dat Soekarno
„hoewel een open oog hebbende voor het belang der
zending, slechts Indonesiërs met het christelijk zendings-
werk belast wenst te zien en bezwaar heeft tegen het
uitsenden van Nederlandse zendelingen en missionarissen,
waarbij hij zich echter niet verzet tegen onder-
steuning van haar zendingstaak door de Nederlandse
Kerken”.

Naar aanleiding van dit bericht heeft de Synode be-
sloten een verklaring te publiceren, waarin het Mode-
ramen van de Generale Synode der Gereformeerde Ker-
ken te Eindhoven mededeelt, dat ds Probowinoto ter
Synode geen enkele mededeling heeft gedaan als in dit
bericht bedoeld.

Tot zoover „Trouw”.

Maar „De Volkskrant” van 7 Februari 1948 be-
vattende volgende mededeeling (die we onverkort op-
nemen):

(Van onze correspondent).

EINDHOVEN, 6 Febr. — In de Oosterkerk te Eindhoven houden de gereformeerde kerken in Nederland hun Generale Synode. Deze tussentijdse bijzondere synode — de eerste sedert 1892 in Brabant gehouden — zal ongeveer drie weken duren en in het teken van de zending staan. Vier commissies zullen rapport uitbrengen. Het Java-rapport, dat de zending op midden-Java en op Soemba behandelt, toont aan, dat vele problemen van de zending parallel lopen met die van de katholieke missie in Indië, welke samenwerkt met de zending.

De Republikeinse vertegenwoordiger van de Javaanse kerken, ds. Probawinoto, die door de commissie van Goede Diensten in staat is gesteld, de reis van Djokja naar Eindhoven te maken, vertelde, dat de zending in de toekomst wel door Indonesische kerken zal moeten geschieden in samenwerking met de Nederlandse gereformeerde kerken. President Soekarno, die ook ds. Verkuyl en ds. Gramberg onlangs in Djokja heeft onthouden, staat open voor de zending en de missie. Er heerst echter een zeker wantrouwen tegenover Nederland en 't is dan ook voorlopig zeker onmogelijk Nederlandse zendelingen of missionarissen naar Republieks gebied te zenden.

Twee stromingen.

„Wel weet ik“, aldus ds. Probawinoto, „dat de laatste tijd enkele katholieke Italiaanse en Duitse missionarissen in Djokja zijn aangekomen. Als voorzitter van de Raad van Kerken in Indonesië en voorzitter van de Parkindoe (de zogenaamde Christelijk Indonesische Partij) heb ik regelmatig contact met de katholieke missie. Er zijn in de Republiek twee grote stromingen: de Masjoemi en de Islametische partij, die nauw samengaan met de Partij Nationaal Indonesië. Aan de andere kant staan de socialistische, arbeiders, katholieke en de christelijke partij, die men de progressieven zou kunnen noemen. Bij het ontstaan van de Republiek was er groot gevaar, dat Indonesië een Islametische staat zou worden. Later is hierin gelukkig verbetering gekomen.

Soekarno heeft me persoonlijk verzekerd, dat hij de christelijke partijen momenteel als de meest gezonde beschouwt. Dit blijkt ook wel uit de vertrouwensposities, die de christenen innemen in de officiële raden en in de maatschappelijke posities.

In de volksvertegenwoordiging, heeft de Parkindoe (protestantse partij) acht zetels. De P.K.R.I. — de katholieke partij — vier. Er zijn echter op de 520 afgevaardigden uit Sumatra, Java en Madoera meer dan 12 zetels voor de christelijke partijen.

„Ik geloof echter“, aldus ds. Probawinoto, „dat de christenen in totaal recht hebben op 32 zetels. Hier moet dus een vergissing zijn gemaakt“.

Tot zoover „De Volkskrant“.

Tenzij „De Volkskrant“ van a tot z fantaseert, moeten we dus constateren, dat het Eindhovensche moderamen met nadruk er op wijzen wil, dat ds. Probawinoto de bedoelde beweringen niet ter synode gedaan heeft. Maar elders dan wel?

Zoo ja, want dan die expresse moderaminale verklaring?

Overigens lette men erop, dat het bericht van het Parool in geen enkel opzicht door de moderaminale verklaring wordt weersproken. Er staat een

komma achter de woorden „ter synode“, niet ervoor. Er stond alleen maar dat de heer Probawinoto de bewering te Eindhoven had gedaan. Niet, dat hij het in de synode van Eindhoven had gedaan.

En Het Parool klopt dus met „De Volkskrant“.

K. S.

De conclusies van Eindhoven.

We hebben elders geschreven over wat de zendingsmensen bij de synodocraten wilden. En daarbij feiten vermeld, die vaststaan, we bedoelen feiten uit het (kerkelijk) revolutionaire gedrag der javaansche kerken („revolutionair“, niet alleen volgens mijn opvatting, maar des te meer nog volgens die van den Ridderbos-van-1944). Dr. J. Ridderbos heeft als rapporteur der synodale commissie in Eindhoven conclusies voorgesteld. Volgens ds. Y. K. Vellenga (dien van D. E. C.) in „Geref. Kbl. Dr. en Ov.“ komen de conclusies hierop neer:

In een paar woorden gezegd, komt het genomen besluit hierop neer: dat aan de Indische kerken alle nodige en gewenste hulp en medewerking wordt toegezegd, dat onze kerken voor de verlening van deze hulp en medewerking echter enige voorwaarden stellen en wensen koesteren, en dat een aantal deputaten benoemd worden die nu verder met de Indische kerken zullen overleggen en op de volgende Synode rapport uitbrengen.

In 1944 dus is het gebod voor de „inlanders“ niet eens naar de koe kijken. Maar in 1948 voor de „buitenlanders“: hebt ge de koe gestolen? wees maar zoet, we komen nog wel eens praten.

Maar geciteerd, en buiten het verband gezet? Niemand!

Oecumenische dienst.

Prof. Veenhof heeft onlangs enkele sprekende bijzonderheden over dit onderwerp in ons blad ten beste gegeven. In aansluiting daaraan het volgende berichtje uit de Nieuwe Haagsche Ct.:

In de Grote Kerk gaat morgenavond om 5 uur niet dr. J. Schoneveld voor, zoals in de „s-Grav. Kerkbode“ abusievelijk gemeld, doch er wordt een oecumenische jeugddienst gehouden, waar ds. R. C. Harder (Geref.) en pastoor G. A. van Kleef (Oud-Kath.) over „Oslo en straks“ spreken.

Tot zoover het bericht. Kom, kom, haagsche dominees, aanklagers van 1944, na afspraak, en na te zijn opgewaard door een synodale instantie om een handje te helpen. Kom, kom, de Bondt, Hoek, en gij Barkey Wolf, kom, kom, Van Nes, en wie er nog meer wezen mag. U weet toch wel, wat volgens de Kerkenordening scheurmakend is? Leest artikel 3. U hebt hier werk.

Maar U zult het niet aanvaarden. U zijt machteloos. U hebt geknoeid. En kunt nu niet verder.

Kom, kom, kerkeraad van ds. Harder. Waar moest die man wezen op Zondagavond 5 uur? Bij U of naast dien pastoor? Maar U kunt niets. U weet niet meer wat de kerk is. U kunt alleen maar bukken voor uw „opperkerkeraad“, dat monster der hiërarchie. K. S.

Tweetal te:

Rotterdam-Zuid, L. Selles te Steenwijk en J. Smelik te Apeldoorn.

Beroepen te:

Daarveene en Pieterburen, Cand. H. J. de Vries te Zuidhorn. Rotterdam-Z., J. Smelik te Apeldoorn. Ulrum, J. v. d. Haagen te Bruchterveld.

— ENKHUIZEN—HOORN. Het was Zondag 22 Februari een blijde dag voor de kerken van Hoorn en Enkhuiizen, nu ze na een vacature van ruim anderhalf jaar weer hun eigen herder en leeraar mochten ontvangen. Na Donderdags van te voren te Hoorn bevestigd te zijn door ds. G. Ph. Pieffers van Bussum en Vrijdags te Enkhuiizen door ds. J. Hettinga van Harlingen, deed ds. G. A. Jansen nu in beide gemeenten zijn intrede met een predikatie over Jona 3: 1—5, handelend over Jona's prediking; 1. de roeping daartoe; 2. de inhoud; 3. de uitwerking daarvan. Enkele toespraken werden gehouden.

Het adres van ds. Jansen is voorlopig p.a. D. Dijkman, Drieboomlaan 24, Hoorn. Tel. 4536.

— DE ZAAK—VAN HERWIJNEN. Op de laatstgehouden vergadering der Classis Utrecht was er van de kerk van Utrecht een instructie betreffende de uitspraak van de Part. Synode van het Zuiden inzake ds. van Herwijnen.

De instructie van Utrecht bevatte bezwaren tegen het ontbreken van genoegzame motiveering van het besluit van de Part. Synode. De classis besloot tot overneming van deze instructie, waaruit o.a. voortvloeit dat zij een verzoek zal richten tot de kerken van het ressort van genoemde Part. Synode om nadere toelichtingen op het synodaal besluit te mogen ontvangen.

— VERANTWOORDING SOEMBA. Na de 20e verantwoording ontving ik nog de volgende giften:

Van de Gereformeerde Kerk te Heemse . . .	f 143.75
Van de Diac. der Geref. Kerk te Zuidwilde (Gr.) . .	75.—
Van de Diac. der Geref. Kerk te Barendrecht . .	100.—
Van de Diac. der Geref. Kerk te Bithoven . .	100.—
Van de Diac. der Geref. Kerk te Middelhamnis . .	25.—

Totaal . . . f 443.75

Met de vorige verantwoording: f 20.288.90.

Hierbij is niet inbegrepen de opbrengst van de z.g. kalenderactie, waarvan de resultaten mij niet bekend zijn.

Verzoeken beleeft geen giften meer te zenden aan ondergetekende, doch rechtstreeks aan den Quaestor van de Zendingdeputaten der Gereformeerde Kerken te Enschede, Girono, 442338.

Nogmaals mijn hartelijken dank.

De Gereformeerde Kerk van Zwolle, Namens deze Kerk, de Diaconie, J. PRINS, voorzitter. JAC. BOSCH Jzn., secr.

Juffrouw, 42 jaar, zoekt plaatsing als

Huishoudster.

Brieven onder No. 320, Bureau „De Reformatie“ te Goes.

TE KOOP AANGEBODEN:

NIEUW ZWART COLBERT, flinke maat, ook in ruil voor punten. Brieven onder No. 319, Bureau „De Reformatie“, Goes.

UTILIS JEUGD BIBLIOTHEEK EDITIO

„Ja, U hebt het geraden UJBE betekent:

UW NUTTIGE JEUGD-BOEKEN UIT ENSCHEDE

In deze jeugdbibliotheek zullen 4 à 5 boeken per jaar verschijnen over nuttige, leerrijke en ontspanningsonderwerpen.

Reeds brachten wij als no. 1

„JH... GODS KIND?“ door P. C. VAN WIJK

Vóór Pasen brengen wij no. 2

„LIDEN EN HEERLIJKHEID“

een vertelling van het Paasevangelie, door

J. L. STRUIK Lzn.

In Mei verschijnt boekje no. 3

„NAAR 'S HEEREN TAFEL“

Dit gaat over de betekenis van het Avondmaal, door

P. C. VAN WIJK

De prijs van deze boeken in keurige prachtband is f 1.25. Maar... voor hen, die lid worden van de jeugd-bibliotheek is de prijs slechts f 1.—. Geeft U spoedig op als lid of vraagt prospectus

Uitg. J. Boersma, Enschede

BELANGRIJK BERICHT!

Binnenkort verschijnt de

KERKENORDENING

VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

gelijk deze laatstelijk is herzien en vastgesteld op de Generale Synode Middelburg in 1933, benevens de daaraan verbonden Besluiten van Generale Synoden vanaf 1892 tot en met 1943 en 1944 (Enschede) en 1946 (Groningen)

Met vele bijlagen, door ds. H. BOUMA

In prachtband gebonden f 4.75

Dit prachtig boekwerk van plm. 200 pagina's kunt U thans reeds bestellen bij:

UITGEVERIJ J. BOERSMA - ENSCHEDE

Leest uitsluitend Gereformeerde gezinslectuur!

Wat het Weekblad „De Vrije Kerk“ zoal biedt aan principiële gezinslectuur, o.a. in het nummer van 4 Maart 1948: **WAT WIJ WILLEN.** Een woord aan alle Gereformeerde gezinnen, van de nieuwe Hoofddirectie, de heer P. JONGELING te Groningen. **DE SMIDSE ACHTER DE OERL.** (Stalins laatste citadel; Het Russische Essen; Hulp van Nazi-Duitsland; Een modern Babylon; Niet meer onkwetsbaar), door P. JONGELING. **OP DE UITKIJK.** door Drs R. H. BREMMER. **HATELIJK.** door ds. C. VONK. **BIJBELSE VERTELLING VOOR OUDEREN.** door A. MOS. **VOOR DE VROUW:** Kinderen opvoeden. **VAN BOEKEN EN SCHRIJVERS.** door P. JONGELING. **KORT VERHAAL:** Blijvend bezit, enz.

Wij deden maar een greep uit de rijk gevarieerde inhoud. Volg het voorbeeld van zovelen en neem vandaag nog een abonnement à f 3.— per half jaar op het enige in onze kring verschijnende **GEZINSORGAAN**, onder Hoofddirectie van de heer P. JONGELING en met vaste medewerking van Drs R. H. BREMMER, ds. J. P. v. d. STOEL en ds. C. VONK.

Uitgave van Stichting „De Vrije Kerk“, Postbus 5018 te Rotterdam-Zuid, Tel. 75525. Giro: 208305. Hoofdvertegenwoordiger voor Groningen en Ommelanden: de heer G. SMIT, Brandenburgerstraat 3a te Groningen, event. Tel. 25987.

BOEKVERKOOPING TE KAMPEN.

De Boekverkooper G. BOS te Kampen is voornemens op 15, 16, 17 en 19 Maart a.s. publiek te verkoopen:

DE BIBLIOTHEEK

van wijlen Dr. J. THIJSS te Zwolle en andere zeer belangrijke verzamelingen boeken. Duizenden boeken op alle gebied, waarbij Boekenkast, Boekenmolens, Schrijfbureau, enz. zullen publiek worden verkocht. Catalogus 30 ct. Giro: 64075.

Copieerinstelling „ECCLESIA“

Kon. Emmakade 194 DEN HAAG Telefoon 39.84.92 vervaardigt Uw Gestencilde Kerkbladen Vraagt proefnummers en prijs.

Wij kunnen U leveren

TINNEN

AVONDMAALSTELLEN

EN DOOPVONTEN

(ook losse onderdelen)

Vraagt prijs

FIRMA J. KROONENBERG „Het Huis voor Geschenken“, Westzijde, Zaandam, Tel. 3664

Voorlichtingscommissies, attentie!

Op veler verzoek stellen we overdrukken beschikbaar van de artikelen van Prof. VEENHOF in „De Reformatie“ over ds. FEENSTRA'S „GELOOFSBELIDENIS“. Zeer geschikt voor verspreiding!

De prijs van deze brochure van 16 pagina's bedraagt bij een minimum van 25 exemplaren 6 cent per stuk, te voldoen bij vooruitbetaling op Postr. 406040 „Bureau De Reformatie“ te Goes.

ANTIQUITEITEN

zoals Tegels, Meubelen, Tin- en Koperwerk, Doecken, enz., koopt en verkoopt

Kunsthandel OUD-HOLLAND.

eig. J. van Dijk, ROTTERDAM, Claes de Vrieselaan 80a, Telefoon 36466.

Gevraagd:

INW. BOERENKNECHT

Ger. art. 31, goed kunn. melken en met alle werkzaamheden bekend. Gez. huiselijk verkeer. Adres: W. MULWIJK, A 143, Giessendam.

Gevraagd:

ZOMERHUIS

(event. ged. van een woning), voor klein gezin, van 17 Juli—14 Aug., aan zee of op de Veluwe. J. ARKEMA, Eyssohuisstraat 2, Groningen.

LAAT NU UW JAARGANG

„DE REFORMATIE“

INBINDEN

f 3.— per jaargang.

Register wordt bijgeleverd.

BOEKBINDELIJ VAN KUIJK

Zalmstraat 1 — Scheveningen